

Elektronizace zadávacího řízení

Jedním z cílů nové evropské směrnice o zadávání veřejných zakázek je zavedení maximálně možné elektronizace do procesu zadávacích řízení. Pro většinu zadavatelů a současně i dodavatelů nastane okamžik povinné elektronické komunikace podle § 211 odst. 3 ZZVZ 18. října 2018 (viz § 279 odst. 2 ZZVZ). Přestože říjen 2018 je prozatím dostatečně vzdálený, je nezbytné, aby zadavatelé i dodavatelé započali s přípravou na elektronizaci již nyní.

Povinnost elektronické komunikace (tedy mimo jiné i podávání nabídek na veřejné zakázky) nastane ze dne na den. Je tedy nutné, aby zadavatelé na tuto skutečnost pamatovali již v současně zahajovaných zadávacích řízeních, zejména tam, kde lze díky vyjasňování zadávací dokumentace a prodlužování lhůty pro podání nabídek důvodně očekávat posun celého procesu za datum zákonného nástupu elektronizace.

Povinnost elektronické komunikace

Nelze odhlédnout od obecných právních ustanovení, podle kterých jsou právní jednání učiněná v rozporu se zákonem neplatná, pokud to smysl a účel zákona vyžaduje (§ 580 občanského zákoníku). Smyslem a účelem § 211 odst. 3 ZZVZ je zajistit transpozici směrnic, které vyžadují (až na výjimky) plnou elektronizaci písemné komunikace v zadávacím řízení, takže jakýkoliv úkon v komunikaci mezi zadavatelem a dodavatelem, který nebude učiněn elektronickou formou, bude neplatný, tj. jako by učiněn nebyl. Jedinou výjimkou je uzavření smlouvy mezi zadavatelem a vybraným dodavatelem, i když ani tento závěr není bez pochybností. Ministerstvo pro místní rozvoj vyslovilo na svých stránkách názor, že evropské směrnice nevyžadují elektronizaci při uzavření smlouvy na veřejnou zakázku.

Podle vysvětlení v bodu 52 preambule směrnice 2014/24 EU se povinná elektronizace nevztahuje na „prvky postupu zadávání veřejných zakázek po zadání zakázky“.

Zadání veřejné zakázky podle evropských směrnic

Pojem „zadání“ je v tomto případě potřeba vykládat podle terminologie evropských směrnic jako rozhodnutí, kterému dodavatelé bude veřejná zakázka přidělena, a nelze jej ztotožňovat s okamžikem uzavření smlouvy, jak to vnitrostátně činí § 2 odst. 1 ZZVZ. Přitom právě v citovaném § 2 odst. 1 ZZVZ je jasně definováno, že zadáním veřejné zakázky se pro účely tohoto zákona rozumí uzavření úplatné smlouvy mezi zadavatelem a dodavatelem, z níž vyplývá povinnost dodavatele poskytnout dodávky, služby nebo stavební práce. V našem právním řádu je tedy zadáním právě uzavření smlouvy a je otázkou, zda výklad jiných orgánů (zejména Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže) nezahrne do povinné elektronické komunikace i podpis smlouvy na veřejnou zakázku.

Národní elektronický nástroj

Pro účely elektronické komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem vyvinulo Ministerstvo pro místní

rozvoj Národní elektronický nástroj (NEN). Ten je jedním z certifikovaných elektronických nástrojů, jehož prostřednictvím lze elektronickou komunikaci uskutečňovat. Kdo to však jednou či vícekrát zkusal, musí nutně nabýt dojmu, že NEN není ideálním prostředkem pro zadávací řízení ani pro elektronickou komunikaci. Uživatelská přívětivost není velká a zejména doba trvání provedení některého z nezbytných úkonů je natolik dlouhá, že z prostého zveřejnění běžné přílohy v textovém souboru udělá půldenní záležitost. Podání elektronických nabídek je časově velmi náročné, takže dodavatelé budou muset podávat nabídky s poměrně velkým časovým předstihem, aby měli jistotu, že se jim to v zadavatelem stanovené lhůtě podaří. A to v současné době využívá NEN několik stovek zadavatelů a v budoucnu by to mělo být několik tisícovek. Jak se s takovým náporem a množstvím dat Národní elektronický nástroj vypořádá, je otázkou.

Bude NEN povinný?

Příprava na elektronizaci zadávacích řízení tedy bude časově náročná a zejména zadavatelé by se na ni měli začít co nejdříve připravovat. Bohužel není zatím vůbec jasné, zda Národní elektronický nástroj bude povinným elektronickým nástrojem pro všechny zadavatele, nebo zda volba elektronického nástroje (na trhu existují i komerční produkty) bude na zadavatelích. Přitom tato otázka je pro přípravu zásadní, protože nemá smysl přecházet na komerční elektronický nástroj, aby následně, kdy se NEN stane „povinným“ elektronickým nástrojem, musel zadavatel celou anabázi absolvovat znovu.

Na čí straně je odpovědnost?

Není vůbec jasné, jakou odpovědnost bude mít kterýkoliv legální

certifikovaný elektronický nástroj za průběh zadávacího řízení. V současné době jsme v souvislosti s NEN řešili situaci, kdy dodavatel hodlal podat nabídku na veřejnou zakázku vyhlášenou prostřednictvím NEN, ale přes jeho úsilí se mu elektronickou nabídku podařilo prostřednictvím NEN podat až těsně po uplynutí zadavatelem stanovené lhůty, takže jeho nabídka přijata nebyla. Je to problém elektronického nástroje, jehož technickými obtížemi dodavatel v námitkách argumentoval, nebo je to problém dodavatele, který měl započít s podáváním nabídky dříve, anebo je to problém zadavatele, jenž je odpovědný za průběh zadávacího řízení? Vezmeme-li v úvahu vyhlášku č. 260 z 21. července 2016, o stanovení podrobnějších podmínek týkajících se elektronických nástrojů, elektronických úkonů při zadávání veřejných zakázek a certifikátu shody, pak v jejím obsahu je v souvislosti s použitím elektronického nástroje mnoho ustanovení, která říkají, že zadavatel zajistí, zadavatel poskytne, ale zajišťovat či poskytovat bude elektronický nástroj. Jaký bude mít zadavatel vliv na to, co z elektronického nástroje vůči dodavatelům bude provedeno? Otázek souvisejících s použitím elektronického nástroje je mnoho, ale odpovědné orgány prozatím nijak nereagují. Všichni se tváří, že žádný problém není, že NEN funguje (on skutečně funguje, ale pomalu a velmi obtížně), a nikdo se nechce zabývat otázkou, jak to bude v budoucnu, kdy se do tohoto systému zapojí celá řada dalších zadavatelů a objem zpracovávaných dat geometricky naroste.

Komerční elektronické nástroje

Některé komerční elektronické nástroje i s potřebnou a nezbytnou certifikací se jeví jako uživatelsky příznivější (autor článku je prozatím

ještě prakticky nepoužil), ale jejich využití naráží na dva zásadní problémy. Prvním je již zmíněné „povinné“ použití Národního elektronického nástroje (v Národní strategii je prozatím pořád předpokládáno od 1. ledna 2019), které by automaticky všechny komerční produkty značně znevýhodnilo, a druhým je cena za použití Národního elektronického nástroje. Jeho používání v procesu zadávacích řízení má být zcela zdarma, což pro zadavatele typu obcí, krajů a jiného obdobného

postavení bude rozhodné, protože si neumím představit, jak by za tohoto stavu starosta obhájil v radě či zastupitelstvu úhradu ceny za použití komerčního elektronického nástroje.

Příliš mnoho nejasností

Nástup elektronizace se rychle blíží. Podmínky pro její zabezpečení jsou však natolik nejasné a bez odpovědí, že bez rychlého a srozumitelného objasnění

všech otázek vstoupí zadavatelé i dodavatelé od 18. října do neznámých vod a budou riskovat, že jejich zadávací řízení bude zrušeno z důvodů, za které nemohou a které nemohli nijak ovlivnit. Přitom by stačilo, kdyby si zodpovědné osoby alespoň jedenkrát vyzkoušely zadat veřejnou zakázku prostřednictvím stávajícího NEN, aby vůbec tušily, jaké problémy může způsobit. Nebylo a není cílem tohoto článku kritizovat elektronizaci zadávacích procesů, pouze upozornit na

možné problémy, jejichž řešení je nezbytné pro zajištění právní jistoty zadavatelů a pro zajištění bezproblémového průběhu zadávacího řízení. Odpovědět na sporné otázky v současné době nelze, protože není známo řešení či alespoň záměr řešení zásadních problémů. ■

Autor článku:

Ing. Petr Vrbka

metodik Divize Veřejných zakázek, RTS, a.s.

E-mail: petr.vrbka@rts.cz

Návod na použití betonu

Skupina Českomoravský beton společně se Svazem výrobců betonu vydala všeobecný (základní) návod na použití betonu. Ten seznamuje zábavnou formou s použitím betonu při různých situacích. Beton je směs cementu, kameniva a vody. Může obsahovat další přísady, příměsi či vlákna. Jedná se o pevný stavební materiál, ale jen tehdy, pokud se

dbá na jeho správné použití. A jak na to? Nejprve je třeba vybrat vhodný beton. Specifikaci neboli popis tvoří šest základních technických parametrů a některé se doplňují. Jde především o odolnost betonu vůči prostředí. Pokud si s výběrem vhodného betonu neví zákazníci rady, pomůže jim odborník z betonárny – poradí s výběrem betonu

a navrhne optimální recepturu pro danou konstrukci, pokud ji již nenavrhl projektant. Nejbližší betonárnu skupiny Českomoravský beton zákazníkům pomůže najít www.transportbeton.cz, který je dostupný i ve verzi pro mobilní telefony. ■

Zdroj:

Českomoravský beton, a.s.

inzerce

Jarní blok seminářů Beton University

Březen je již tradičně měsícem jarních seminářů úspěšného projektu Beton University, který pravidelně pořádá skupina Českomoravský beton.

Semináře jsou zařazeny do akreditovaného vzdělávacího programu v projektu celoživotního vzdělávání pro členy ČKAIT a ČKA. Určeny jsou

požadavků na konstrukce z pohledu jednotlivých specializací. Součástí seminářů jsou praktické poznatky a použití na stavbách i současné trendy v daném oboru.

Letošní 9. ročník se prozatím odehrál v Praze, v Ústí nad Labem a v Ostravě. Semináře se vždy těší velké účasti, a nebylo tomu jinak ani v se-

širší odborné veřejnosti. Na seminářích se kromě technických řešení a postupů při výstavbě dozvíte ucelené informace vedoucí ke spojení a správnému využití

minářích letošního ročníku, které celkově navštívilo přes 500 návštěvníků z různých profesních oblastí. Seminář s názvem **Beton – rizika vad a poruch** se skládal z 8 přednášek. Odehrál se v Ústí nad Labem a v Ostravě. Hlavním tématem byla rizika a vady, které souvisí s realizací betonových konstrukcí. Premiéru měl v letošním roce seminář **Konstrukce a betony pro jejich zhotovení I**. Jedná se o první díl stejnojmenné série seminářů, které budou probíhat v následujících letech na pokračování. Společnost Českomoravský beton vypsala další termíny seminářů, které se budou konat v listopadu v Brně, v Plzni a Táboře. Více informací o seminářích najdete na webu www.betonuniversity.cz.

Českomoravský beton, a. s.